

Rok V. Nr. 453

Warszawa dn. 5 lipca 1930r.

T R E Ś Ć Nr. 453

UCIECZKA KAPITAŁÓW Z ANGLJI.	str. 1
FINANSOWANIE HANDLU ANGIELSKIEGO Z ROS- JĄ SOWIECKĄ .	" 2
KOMISARIAT DLA ODSZKODOWAŃ POLSKICH W BERLINIE.	" 4
CZY LEPSZE WIDOKI DLA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH?	" 5
PRZED ZNIŻKĄ DYSKONTA W SZWAJCARJI.	" 6
POŻYCZKA PARYŻA.	" 6
SYTUACJA NA GIEŁDZIE NOWOJORSKIEJ.	" 7
POPRAWA NA GIEŁDZIE PARYSKIEJ.	" 8
ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ W CZECHOSŁOWACJI.	" 9
POŻYCZKI ZAGRANICZNE KRAJÓW ŚRODKOWO- EURO- PEJSKICH.	" 9
Z DZIEJÓW STOPY PROCENTOWEJ.	" 11
CHARLES GIDE O BIEŻĄCYCH KWESTJACH GOSPODARCZYCH.	" 12

WIADOMOŚCI FINANSOWE, WALUTOWE
I KREDYTOWE.

UCIECZKA KAPITAŁÓW Z ANGLJI.

Holenderski "DE TELEGRAAF" z 28 ub. m. donosi z LONDYNU, że w CITY obecnie panuje nastrój nie wiele różniący się od nastroju w czasie wielkiego SKANDALU HATRYEGO oraz po zeszłorocznym KRACHU NOWOJORSKIM. Nie jest już tajemnicą, że ucieczka kapitału angielskiego z granicę przybrała groźne rozmiary, do czego w głównej mierze przyczyniło się ponowne naciągnięcie sru- by podatko- wej. W szczególności kapitał STANU ŚREDNIEGO silnie emigruje.

Est rzeczą wiadomą, że znaczne sumy wyemigrowały do HOLNDJI i SZWAJCARJI. Liczni drobni kapitaliści zaś zlikwidowali swoje lo- katy w kraju i przenieśli się do FRANCJI, by tam wieść spokojny żywot rentnerów. Na giełdzie ujawnia się wielka nieufność wobec rodzi- mych akcji przemysłowych. Nic może jednak lepiej nie charakteryzuje sytuacji jak fakt, że jedna z najpoważniejszych FIRM MAKLERSKICH, której właściciel należy do pierwszorzędnych kół towarzyskich LON- DYNU, otwarcie przestrzega przed zaku- pem papierów angielskich, zachęcając jedno- cześnie do lokat w walorach amerykańskich, a w szczególności kanadyjskich. Takie po- stępowanie doniedawna jeszcze byłoby karane jako zdrada stanu.

Zaznaczyć zaś należy, iż nowojor- ska WALL-STREET mimo ostatniej deruty nie straciła w ANGLJI bynajmniej swej siły przycią- gającej. Wiary w "prosperity" STANÓW ZJEDNOCZONYCH widać nic nie zdołało zachwiać. Wszystkie przytoczone tu momenty wszelako zdziwić nie mogą, jeśli się zważy, iż sytuacja gospodarstwa ANGLJI jest wprost fatalna. BEZROBOCIE osiągnęło nie- bywałe rozmiary. EKSPORT PRZEMYSŁU spadł do tak niskiego poziomu, jaki ist- niał jeszcze tylko w anomalnym roku 1926. W szczególności zaś angielski przemysł bawełniany spadł do tego stopnia, że znany przywódca tej gałęzi przemysł- owej oświadczył, iż od czasu AMERYKAŃSKIEJ WOJNY DOMOWEJ nigdy jeszcze nie panował taki zastój jak obecnie.

Sytuację angielskiej ŻEGLUGI OKRETOWEJ wreszcie najlepiej charakteryzuje fakt, że jeden z "największych na świecie koncernów walczy o swój byt."

FINANSOWANIE HANDLU ANGIELSKIEGO Z ROSJĄ SOWIECKĄ.

"MANCHESTER GUARDIAN" z 30 czerwca r.b. donosi, że w okresie do 1 października 1929r. do 1 kwietnia 1930r., t.j. w ciągu pierwszego półrocza bieżącego roku gospodarczego /1929/1930r./, ROSJA SOWIECKĄ udzieliła zamówień W. BRYTANJI na sumę 9,1 miliona funtów: ~~je~~ ~~co~~ ~~przeszło~~ ~~dwukrotnie~~ ~~więcej~~ niż w pierwszym półroczu 1928/1929 r., kiedy zamówienia sowieckie wynosiły nie więcej niż 4 miliony funtów. W pierwszym półroczu 1927/1928r. zamówienia sowieckie w W. BRYTANJI stanowiły tylko 2,7 miliona funtów. Zwolennicy traktatu handlowego z ROSJĄ SOWIECKĄ wskazują tedy, że już przygotowania do układu zawartego w dn. 16 kwietnia 1930r. znakomicie przyczyniły się do wzmożenia wywozu angielskiego do ZSSR.

Zwłaszcza duże wrażenie w ANGLJI wywarło zawarcie układu pomiędzy przedstawicielstwem handlowym ZSSR w LONDYNIE a wielkim koncernem chemicznym IMPERIAL CHEMICAL INDUSTRIES w sprawie dostawy nawozów sztucznych i innych chemikali ogólniej wartości 3 milionów funtów dla ROSJI SOWIECKIEJ.

"MANCHESTER GUARDIAN" pozostaje widocznie pod wrażeniem tej olbrzymiej propagandy, którą rozwinęła ROSJA SOWIECKA w W. BRYTANJI. Oczywiście najsilniejszym argumentem tej propagandy jest wykonanie planu pięcioletniego, i w związku z tem niezwykle szybki wzrost zdolności eksportowych i importowych ROSJI SOWIECKIEJ. Przedstawicielstwo handlowe dowodzi angielskim przemysłowcom i bankierom, że ich współdziałanie w rozbudowie przemyśle sowieckiego jest bardzo korzystny dla obu stron, i że wykonanie planu pięcioletniego jest zapewnione. Zamówienia, jakie ma otrzymać przemysł W. BRYTANJI w ciągu najbliższych miesięcy, będą wynosiły jakoby 15 milionów funtów.

Oczywiste jest, że propaganda sowiecka zmierza do jednego celu - mianowicie do uzyskania kredytów towarowych na jaknajdłuższe terminy, po-
zatem kredytów dyskontowych w bankach a w końcu większej pożyczki długoterminowej. Uzyskanie kredytów towarowych na dłuższe terminy jest tem konieczniejsze, że zamówienia

sowieckie ograniczają się prawie wyłącznie do maszyn i urządzeń technicznych, które amortyzują się bardzo powoli i których zapłata z tego względu powinna być odsunięta na dalsze terminy. Trudności w finansowaniu zamówień sowieckich rząd angielski pragnie usunąć przez rozciągnięcie EXPORT CREDIT SCHEME na te zamówienia; jednak dotychczas znaczenie angielskiej ustawy o gwarancjach kredytowych dla eksportu było względnie nieznaczne. W ciągu ostatnich dwóch lat na podstawie wspomnianej ustawy udzielono W. BRYTANJI kredytów eksportowych na sumę 12,7 miliona f. st., a z tego przypada na gwarancję dla zamówień sowieckich suma znikoma.

Poza gwarancjami eksportowymi, t.j. rządowym ubezpieczeniem wywozowych kredytów towarowych, udzielonych organizacjom importowym sowieckim - dotychczas nie można było uzyskać żadnych innych źródeł kredytu dla ZSSR. CITY londyńska zachowała w tej sprawie zupełnie desinteressement i nie okazuje chęci udzielania ROSJI SOWIECKIEJ żadnych kredytów finansowych, a w szczególności kredytów dyskontowych. Weksle sowieckie dyskontowane są tylko z żyrem eksporterów angielskich, ci zaś eksporterzy, którzy nie chcą żyrować weksli organizacjom sowieckim, zmuszeni są dyskontować je na czarnej giełdzie, co pociąga za sobą olbrzymie koszty sięgające 2% miesięcznie. Przeważnie jednak weksle sowieckie są dyskontowane z żyrem fabrykantów angielskich, którzy wobec rządowej asekuracji kredytów eksportowych ponoszą ryzyko nie przewyższające 25% udzielonego kredytu. / EXPORT CREDIT SCHEME przewiduje ubezpieczenie kredytów wywozowych do wysokości 75% faktury, przyp. red. "WIAD. FINANS". /

Kredyty bankowe dla ROSJI SOWIECKIEJ w LONDYNIE, a tembardziej emisja jakiegóż większej pożyczki długoterminowej, są zupełnie niemożliwe do uzyskania - przynajmniej w obecnych warunkach. Nawet rząd robotniczy, który był zasadniczym zwolennikiem wzmocnienia stosunków gospodarczych z ROSJĄ SOWIECKĄ, oświadczał niejednokrotnie, że nie zamierza przedłożyć parlamentowi ustawy o jakichkolwiek kredytach lub gwarancjach kredytowych dla ZSSR /oczywiście poza zastrzeżonym w układzie z 16 kwietnia 1930r. rozciągnięciem EXPORT CREDIT SCHEME na zamówienia sowieckie/. Rząd LABOUR PARTY nie chce, jak widać, popełnić tego samego błędu, który w r. 1924 spowodował jego upadek.

Natomiast tym razem rząd MAC DONALDA przed zawarciem ostatecznego układu z ROSJĄ SOWIECKĄ, będzie się bezwzględnie dopominał uregulowania długu IMPERJUM ROSYJSKIEGO oraz rządu tymczasowego, który wynosi około 900 milionów f. st. /w dniu 31 marca 1930r. /./

1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901

1902
1903

Kanclerz skarbu SNOWDEN wskazał w parlamencie angielskim, że same tylko odsetki od tej sumy licząc 5% rocznie/wynoszą rocznie 45 milionów f.

Nie jest wykluczone, że pod wpływem wznagającej się konkurencji pomiędzy W. BRYTANIĄ a STANAMI ZJEDNOCZONYMI na rynku sowieckim, banki londyńskie okażą się bardziej ustępliwe i udzielą pewnych krótkoterminowych kredytów dla finansowania wywozu do ZSSR. "MANCHESTER GUARDIAN" zwraca uwagę na kredyty, które w 1924 r. były udzielone przez MIDLAND BANK ROSJI SOWIECKIEJ. O ileby wywóz do ZSSR nie doznał należytego poparcia ze strony banków, to ANGLIJA z wielką szkodą dla swego przemysłu może być jeszcze bardziej wyprzedzona przez STANY ZJEDNOCZONE. W ciągu pierwszego półrocza 1929/1930 r., t.j. od 1 października 1929r. do 1 kwietnia 1930r., wartość zamówień sowieckich w STANACH ZJEDNOCZONYCH wynosiła przeszło 77 milionów dolarów, gdy w pierwszym półroczu 1928/1929 r. wartość tych zamówień nie dolegała nawet 47 milj. dol. Jest to tembardziej znamienne, że STANY ZJEDNOCZONE, jako rynek zbytu towarów sowieckich, są prawie bez znaczenia, natomiast W. BRYTANIJA jest jednym z najważniejszych rynków wywozowych dla ZSSR.

"MANCHESTER GUARDIAN" radzi tedy, przemysłowi angielskiemu, aby należycie wykorzystał obecną konjunkturę i uważa EXPORT CREDIT SCHEME za odpowiednią podstawę dla rozwoju wywozu angielskiego. Żądanie zwrotu długów rosyjskich oraz odszkodowania za skonfiskowane mienie uważa wspomniany dziennik za zupełnie słuszne - nieuniknione będą jednak pewne redukcje tych pretensyj, które już przewidywał b. kanclerz skarbu CHURCHILL.

KOMISARJAT DLA ODSZKODOWAŃ POLSKICH W BERLINIE.

Berliński "BORSEN-COURIER" z 30 ub. m. podaje, iż rozporządzeniem z 28 kwietnia r.b. został zamianowany KOMISARZ DLA ODSZKODOWAŃ na podstawie NIEMIECKO-POLSKIEGO UKŁADU LIKWIDACYJNEGO z 31 października 1929r. Chodzi tu o blisko 6.000 osób poszkodowanych, które otrzymały już zawiadomienie, iż sprawa ich jest w opracowaniu. KOMISARJAT wzywa osoby, które się jeszcze nie zgłosiły, by uczyniły to najpóźniej do 30 września r.b. Oczywiście, że NIEMIECKO-POLSKI UKŁAD LIKWIDACYJNY musi dopiero być z r a t y f i k o w a n y.

Prawo do odszkodowań mają wszyscy, którzy w związku z wojną lub z traktatem pokojowym mogli

by rościć sobie pretensje do PAŃSTWA POLSKIEGO i pretensje te też na czas zgłosili. Dotyczy to w szczególności t. zw. ZLIKWIDOWANYCH i ZANULOWANYCH, którzy pretensje swoje na czas wnieśli drogą skargi do NIEMIECKO-POLSKIEGO SĄDU ROZJEMCZEGO.

Odszkodowania nie otrzymuje się z tytułu pretensyj hipotecznych lub bankowych do osób prywatnych. Niemieccy wierzyciele, którzy z powodu inflacji polskiej ponieśli szkodę, mogą pretensyj swych nadal dochodzić w POLSCE drogą sądową. Wątpliwe natomiast jest czy pretensje z powodu zatrzymania przez PAŃSTWO POLSKIE kaucyj emigrantów mogą być dochodzone. Rząd niemiecki zamierza kwestję tę przedstawić SĄDOWI GOSPODARCZEMU RZESZY. Wkrótce zaś ukaze się osobne rozporządzenie dotyczące księgowych pretensyj dłużniczych oraz postępowania KOMISARJATU ODSZKODOWAŃ i SĄDU GOSPODARCZEGO RZESZY.

CZY LEPSZE WIDOKI DLA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH ?

"HAMBURGER NACHRICHTEN" z 30 ub.m.
donoszą z NOWEGO JORKU:

Ponieważ tani pieniądz jest dziś już za bezpieczony na dłuższą metę, przeto banki i inne instytucje rozpoczną prawdopodobnie z większym zaufaniem odbudowę swych portfeli. Zmusi je zaś do tego rozpięcie procentowe i stosunki renditowe, albowiem interes depozytowy stał się przeważnie interesem, przynoszącym tylko straty, a kredyty walorowe osiągnęły już wyżynę, zmuszającą do ostrzeżeń przed dalszą ekspansją.

Ponadto zaś rozmiar pożyczek wewnętrznych w najbliższych miesiącach niewątpliwie zmniejszy się, tak że ucisk ze strony nowych emisyj osłabnie. Z tego to powodu właśnie szanse POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH pójdą w górę. Zachodzi tylko pytanie czy i tym razem potwierdzi się dotychczasowe doświadczenie, że HOSSA AKCJA możliwa jest dopiero po wzmocnieniu się RYNKU EMISYJNEGO.

1881

1882

1883

1884

1885

1886

 PRZED ZNIŻKĄ DYSKONTA W SZWAJCARJI.

"BASLER NACHRICHTEN" z 30 ub.m.

stwierdzają, że z powodu emisji szwajcarskiej transzy POZYCZKI YOUNGA płynność na rynku pieniężnym bynajmniej się nie zmniejszyła. Wzmagające się pogorszenie konjunktury przyczynia się do dalszego spadku zapotrzebowania pieniężnego gospodarstwa zarówno jak i giełdy. To też w czerwcu r.b. stopy pieniężne na rynku szwajcarskim znacznie spadły. Gdy w maju 1929 r. stopa prywatna wyniosła 3 5/16%, to w końcu maja r.b. spadła do 2 3/8, a obecnie do 2%.

Podąż środków krótkoterminowych ostatnimi czasy zwiększyła się jeszcze z powodu lokat BANKU WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH, dążącego do pozostawienia napływającego pieniądza w krajach, z których pochodzi, dopóki nie będą zużyte na spłaty reparacyjne. Przewidziane zaś były lokaty w wekslach. Ponieważ jednak pierwszorzędne weksle dyskontowe są bardzo rzadkie, przeto BANK WYPŁAT MIĘDZYNARODOWYCH środki swoje lokuje krótkoterminowo t.j. miesięcznie w prywatnych bankach szwajcarskich, gdy zagranicą narazie pozostaje w stosunkach tyłko z BANKAMI BILETOWEMI.

Utrzymująca się płynność oraz stałe obniżenie stopy dyskontowej zagranicą, a wreszcie fakt, że SZWAJCARSKI BANK NARODOWY ze swoją 3%-ową stopą dyskontową stracił zupełnie kontakt z rynkiem pieniężnym, zniwoli go wkrótce do obniżenia dyskonta. Nadzwyczajna płynność zaczyna już także coraz silniej dawać się we znaki szwajcarskiemu rynkowi kapitałowemu, tak iż rozpoczęło się już obniżanie odsetek hipotecznych i od wkładów oszczędnościowych.

 POZYCZKA PARYŻA.

"THE FINANCIAL NEWS" z 30 czerwca donosi, że PARYŻ dokona wkrótce emisji wielkiej pożyczki wewnętrznej na sumę 1950 milionów fr. Celem tej pożyczki

1870
No. 1000
The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the office of the Secretary of the Board of Education since the last meeting of the Board on the 1st day of January, 1870.

John A. Smith
James B. Jones
William C. Brown
George D. White
Charles E. Black
Thomas F. Green
Richard H. Gray
Henry I. Blue
Samuel J. Red
John K. Yellow
James L. Purple
William M. Pink
George N. Orange
Charles O. Silver
Thomas P. Gold
Richard Q. Iron
Henry R. Lead
Samuel S. Zinc
John T. Tin
James U. Copper
William V. Nickel
George W. Cobalt
Charles X. Selenium
Thomas Y. Tellurium
Richard Z. Arsenic
Henry AA. Antimony
Samuel BB. Bismuth
John CC. Manganese
James DD. Magnesium
William EE. Calcium
George FF. Strontium
Charles GG. Barium
Thomas HH. Potassium
Richard II. Sodium
Henry JJ. Lithium
Samuel KK. Rubidium
John LL. Cesium
James MM. Francium
William NN. Actinium
George OO. Thorium
Charles PP. Uranium
Thomas QQ. Radium
Richard RR. Polonium
Henry SS. Astatine
Samuel TT. Tellurium
John UU. Selenium
James VV. Sulfur
William WW. Phosphorus
George XX. Arsenic
Charles YY. Antimony
Thomas ZZ. Bismuth

1871
No. 1001
The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the office of the Secretary of the Board of Education since the last meeting of the Board on the 1st day of January, 1871.

John A. Smith
James B. Jones
William C. Brown
George D. White
Charles E. Black
Thomas F. Green
Richard H. Gray
Henry I. Blue
Samuel J. Red
John K. Yellow
James L. Purple
William M. Pink
George N. Orange
Charles O. Silver
Thomas P. Gold
Richard Q. Iron
Henry R. Lead
Samuel S. Zinc
John T. Tin
James U. Copper
William V. Nickel
George W. Cobalt
Charles X. Selenium
Thomas Y. Tellurium
Richard Z. Arsenic
Henry AA. Antimony
Samuel BB. Bismuth
John CC. Manganese
James DD. Magnesium
William EE. Calcium
George FF. Strontium
Charles GG. Barium
Thomas HH. Potassium
Richard II. Sodium
Henry JJ. Lithium
Samuel KK. Rubidium
John LL. Cesium
James MM. Francium
William NN. Actinium
George OO. Thorium
Charles PP. Uranium
Thomas QQ. Radium
Richard RR. Polonium
Henry SS. Astatine
Samuel TT. Tellurium
John UU. Selenium
James VV. Sulfur
William WW. Phosphorus
George XX. Arsenic
Charles YY. Antimony
Thomas ZZ. Bismuth

1872
No. 1002
The following is a list of the names of the persons who have been admitted to the office of the Secretary of the Board of Education since the last meeting of the Board on the 1st day of January, 1872.

będzie skonwertowanie dotychczasowych 6% i 8%-wych pożyczek na jedną wielką pożyczkę 4%-ową; pozostała część pożyczki - po potrąceniu funduszków potrzebnych na konwersję poprzednich pożyczek - będzie użyta na inwestycje, zwłaszcza na rozbudowę przedsiębiorstw użyteczności publicznej.

Nominalną wartość obligacji pożyczki dwumiljardowej będzie wynosiła 1000 fr. za obligację, kurs emisyjny 987 fr., termin amortyzacji 49 lat. Pożyczka będzie miała charakter pożyczki premjowej, a wygrane będą wynosiły miljon fr., pół miliona fr. 250 tys. fr. i td.

SYTUACJA NA GIEŁDZIE NOWOJORSKIEJ.

"NEW YORK HERALD" z 1 lipca r.b. donosi o dalszej depresji na giełdzie nowojorskiej. Co prawda w ostatnim tygodniu czerwca sytuacja nieco się poprawiła i kursy akcji podniosły się o 4 do 5%. Dziennik ten nie sądzi jednak, aby poprawa ta mogła się utrzymać; prawdopodobnie najgorszy okres depresji jeszcze nie nastąpił i należy się liczyć z dalszym pogorszeniem sytuacji.

Zwłaszcza niepokojące są symptomy na rynku obligacji. Dotychczas tendencja dla obligacji była naogół mocna, mimo nieustannych krachów na rynku akcyjnym. Tłomaczy się to przede wszystkim zniżką stopy procentowej po wielkim załamaniu się kursów w październiku 1929r. Katastrofa na giełdzie akcyjnej była właśnie tym czynnikiem, który - pośrednio przez obniżenie stopy procentowej i zmianę polityki deflacyjnej banków federalnych - wpłynął na wzrost kursu walorów procentowych. Ale trwała depresja na rynku akcyjnym nie mogła się w końcu nie odbić na stanie walorów procentowych i obecnie rozpoczęła się zniżka znacznej części obligacji pożyczek wewnętrznych i zagranicznych.

Zwłaszcza ucierpiały pożyczki zagraniczne zarówno państwowe, jak i komunalne i przemysłowe. Dotychczas straty kursowe pożyczek zagranicznych były względnie niewielkie i wynosiły 0,25% do 1%. Niepokojąca jest natomiast nieoczekiwana zmiana tendencji dla papierów o stałym oprocentowaniu. Obniżenie stopy dyskontowej FEDERAL RESERVE BANK OF NEW YORK do 2½% powszechnie było uważane za zapowiedź dalszej wyżki walorów procentowych bez względu na konjunkturę na ryn-

ku walorów dywidendowych. Tymczasem okazuje się, iż publiczność wyraża swoją zdecydowaną niechęć nie tylko do akcji, ale i do faworyzowanych dotychczas obligacji. To też, jak podkreśla "NEW YORK HERALD" w dniu 28 i 30 czerwca, hastrój wśród bankierów nowojorskich panował bardzo pesymistyczny.

Wiadomości o sytuacji gospodarczej wpływają również deprymująco na konjunkturę giełdową. Zwłaszcza dane o stanie uruchomienia przemysłu żelaznego i stalowego nie wzbudzają nadziei na szybkie polepszenie się konjunktury. Znamienne jest, że jeden z mniejszych trustów stalowych zmuszony był zredukować produkcję 63% do 55% normalnej produkcji przy pełnym uruchomieniu. Pewne ożywienie w przemyśle budowlanym nie może być uważane za symptom poprawy, bo jest tak słabe, iż nowe zamówienia w stalowniach napływają bardzo skąpo.

POPRAWA NA GIEŁDZIE PARYSKIEJ.

"INFORMATION FINANCIÈRE" z 1 lipca r. b. wskazuje, że mimo depresji giełdowej w LONDYNIE i NOWYM JORKU, sytuacja na giełdzie paryskiej uległa pewnej, choć nieznacznej jak dotychczas, poprawie. Poprawa ta jest wynikiem szczęśliwie dokonanej transakcji emisyjnej - jednej z największych jakie po wojnie były dokonane na giełdzie paryskiej - emisji niemieckiej pożyczki reparacyjnej. Spekulacja, która dotąd była skrapowana oczekiwaniem tej transakcji obecnie uzyskała większą swobodę działania i stara się o wzmoczenie ruchu zwykłego.

Również znacznie wzmożyły się zakupy wśród publiczności, co się wyraża we wzmózonych zakupach gotówkowych. Ruch zwykły dotychczas ograniczył się do akcji koncernów chemicznych i elektrycznych, zaś renty francuskie pozostały w zaniechaniu. Ale również i inne akcje przemysłowe i transportowe były w końcu czerwca notowane wyżej niż poprzednio. Również akcje bankowe zwykły, zwłaszcza podniósł się kurs akcji BANKU FRANCJI, który wypłacił dywidendę tymczasową za pierwsze półrocze 1930 r. Dywidenda ta wynosi 398 fr. 80 centów akcji nominalnej wartości 1000 fr. Po potrąceniu 63 fr. 80 centów od tej dywidendy z tytułu różnych podatków, pozostaje dywidenda półroczna netto w wysokości 335 fr., czyli 67% rocznie. To też kurs akcji BANKU FRANCJI wynosił przed paroma tygodniami 25 tys. fr. a obecnie stanowi około 22,800 fr. W dniu 30 czerwca kurs akcji BANKU FRANCUSKIEGO podniósł się do 200 fr.

Za pieniądź dzienny płacono 30 czerwca za ledwie $\frac{1}{2}\%$, zaś kredyty reportowe $4\frac{1}{2}\%$ do 5%.

ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ W CZECHOSŁOWACJI.

"THE FINANCIAL NEWS" z 30 czerwca omawia w art. pt. "CZECHOSLOVAK BANK RATE" przyczyny zniżki stopy dyskontowej CZECHOSŁOWACKIEGO BANKU NARODOWEGO z $4\frac{1}{2}\%$ do 4%. Główną przyczyną tej zniżki, która nastąpiła w dniu 25 czerwca r.b. była ogólna tendencja do zredukowania stopy dyskontowej wszystkich banków biletowych świata. CZECHOSŁOWACKI BANK NARODOWY nie miał żadnych powodów, aby się tej tendencji przeciwstawić, bo kredyt krótkoterminowy w CZECHOSŁOWACJI jest bardzo tani i obfity, a rynkowa stopa dyskontowa była przeważnie znacznie niższa od stopy urzędowej. Mimo zwykłego wzniesienia zapotrzebowania sezonowego zwiększenie kredytów w centralnym banku biletowym CZECHOSŁOWACJI było w ostatnim tygodniu znikome.

Ujemną stroną sytuacji na rynku kredytowym w CZECHOSŁOWACJI jest ogromna rozpiętość pomiędzy stopą procentową kredytów krótkoterminowych i długoterminowych. Za kredyty długoterminowe płaci się w CZECHOSŁOWACJI w dalszym ciągu od 7% do 8% rocznie - co jest oczywiście w żadnym stosunku do oprocentowania kredytu krótkoterminowego.

CZECHOSŁOWACKI BANK NARODOWY przejmuje 4000 akcji BANKU DLA WYPŁAT MIĘDZYKRAJOWYCH i ma zamiar zachować je stale w swoim portfelu papierów wartościowych.

POŻYCZKI ZAGRANICZNE KRAJÓW ŚRODKOWO-EUROPEJSKICH.

"THE FINANCIAL NEWS" z 29 czerwca wyraża bardzo pesymistyczny pogląd na możliwość emisji większych pożyczek krajów środkowo-europejskich na głównych rynkach pieniężnych t.j. w LONDYNIE, PARYŻU i NOWYM JORKU. Mimo to te pożyczki co do których rokowania już oddawna są w toku, prawdopodobnie będą emitowane w najbliższym czasie; lecz to nie zmienia faktu, stwierdzonego na wstępie cytowanego artykułu "THE FINANCIAL NEWS" - mianowicie, że banki krajów anglo-saskich

oraz wielkie banki paryskie okazują zdecydowaną niechęć do układów w sprawie dalszych pożyczek zagranicznych. Stwierdziwszy tę niechęć "THE FINANCIAL NEWS" dochodzi do wniosku, że EUROPA ŚRODKOWA musi czerpać z swoich własnych funduszy / Central Europe has to depend upon its own capital resources /.

Z tych pożyczek zagranicznych krajów środkowo-europejskich, które w ostatnich czasach zostały sfinalizowane, należy wspomnieć przedewszystkiem pożyczkę BUDAPESZTU. Początkowo BUDAPESZT prowadził rokowania z bankami nowojorskimi - lecz te pertraktacje nie doprowadziły, jak dotychczas, do żadnych wyników, ze względu na niepomysłne warunki na amerykańskim rynku emisyjnym. Stolica WĘGIER postanowiła tedy odroczyć pożyczkę zagraniczną na czas nieokreślony. Tymczasem syndykat wielkich banków węgierskich udzielił BUDAPESZTOWI zaliczki na przyszłą pożyczkę nowojorską w sumie 4 milionów dolarów. Taką samą zaliczkę udzielił BUDAPESZTOWI bank berliński MENDELSSOHN UND CO, czyli razem otrzymała stolica WĘGIER w charakterze krótkoterminowych kredytów bankowych 8 milionów dol. Te kredyty bankowe umożliwią BUDAPESZTOWI przetrwanie krytycznego okresu aż do wznowienia rokowań o pożyczkę nowojorską, wtedy kiedy sytuacja na rynku pieniężnym STANÓW ZJEDNOCZONYCH umożliwi ekspansję kredytu długoterminowego dla zagranicy.

" THE FINANCIAL NEWS" w dalszym ciągu stwierdza, że BERLIN staje się stopniowo ośrodkiem bankowym EUROPY ŚRODKOWEJ i POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ. Prócz BUDAPESZTU negocjował w BERLINIE pożyczkę również BUKARESZT; pozatem wielkie banki berlińskie biorą bardzo aktywny udział we wszelkich transakcjach finansowych BULGARJI i JUGOSŁAWJI.

Do NIEMIEC napływają obecnie głównie kapitały holenderskie i szwajcarskie, a banki berlińskie są w ścisłym kontakcie z bankami AMSTERDAMU i ZURYCHU. DEUTSCHE RENTENBANK-KREDITANSTALT uzyskała w końcu czerwca r. b. pożyczkę w SZWAJCARJI, wynoszącą 25 milionów fr./szwajc./, z której to sumy 6,250,000 fr. szwajc. przejmują syndykat banków holenderskich, do którego należą NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ oraz bank amsterdamski MENDELSSOHN & CO. Bezpośrednio w SZWAJCARJI będzie emitowana również odcnie jedna transza, wynosząca tylko 1/4 nominalnej sumy pożyczki, t. j. 6,250,000 fr. Pozostała część pożyczki, t. j. 12 1/2 miliona fr. będzie również emitowana zagranicą, ale nie zostały dotychczas ustalone termin ani warunki emisji tej ostatniej transzy. Prawdopodobnie część jej będzie emitowana również w SZWAJCARJI, a część w SZWECJI.

Z DZIEJÓW STOPY PROCENTOWEJ.

"FL. NIKFURTER ZEITUNG" /wydanie pierwsze/ z 30 ub. m. publikuje pod powyższym nagłówkiem szeroko zakreślony artykuł, którego zasadnicze wywody brzmią, jak następuje:

Chcąc lepiej zrozumieć dzisiejsze stosunki procentowe, należy rzucić okiem wstecz na czasy minione. I w dawnych wiekach bowiem istniały okresy wysokiej stopy procentowej jak np. za czasów WOJEN NAPOLEONSKICH / w szczególności od 1816-1820 r. / a później w latach BUDOWY KOLEI ŻELAZNYCH i licznych wojen / 1855-1875r. /. Również i od 1900 r. do chwili wybuchu wojny światowej stopa procentowa szła w górę. Nigdy jednak jeszcze odkąd istnieją BANKI BILETOWE nie było w EUROPIE tak wysokich stóp dyskontowych jak w ostatnich latach. I tak w latach powojennych przeciętna stopa wyniosła:

K r a j	s t o p a
ANGLJA	5,46
FRANCJA	5,27
HOLANDJA	3,85
NIEMCY	9,62
ST. ZJEDNOCZ.	4,56

Należy zaś sobie przedewszystkiem uprzytomnić, iż przyczynę i podwyższenie przeciętnej stopy procentowej, jakie nastąpiły czas wojny i po niej nigdy nie były możliwe na samej podstawie gospodarczej. Ani bowiem okres BUDOWY KOLEI ŻELAZNYCH, ani też burzliwe LATA GRYNDERSKIE, ani wreszcie ELEKTRYFIKACJA nie zdołały wywołać podobnego wzrostu przeciętnej stopy procentowej. Okazuje się zatem, iż wywołała go tylko WOJNA ŚWIATOWA, dla której konieczne były OLBRZYMIĘ POŻYCZKI i która spowodowała ZNISZCZENIE WALUT i INFLACJE oraz RADYKALNE ZMIANY W ŻYCIU GOSPODARCZYM. Gdy jednak po dawnych wojnach taka rewolucja stopy procentowej trwała zaledwie pięć lat, to obecnie w 11 lat po wojnie światowej stopa procentowa wciąż jeszcze nie zdążyła się unormować. Jest bowiem rzeczą jasną, że chwilowe odprężenie na rynkach pieniężnych pozostaje głównie w związku z zasto-
j em gospodarczym.

118

1884-1885

118

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

Jakież są przyczyny tego chronicznego braku kapitału?

Otóż najważniejsze z nich są bezwątpienia gigantyczne koszty WOJNY ŚWIATOWEJ. Według obliczeń wyniosły one ogółem 56 miliardów funtów, z czego na samych ALJANTÓW przypadło 40 miliardów. Długi WSZYSTKICH PAŃSTW KULI ZIEMSKIEJ wyniosły od 1848 do 1870 r. : 3741 milionów, gdy od 1913 do 1922 r. wzrosły do 53,759 miliona funtów czyli z sześciokrotnie się.

Czy istnieją jednak widoki, że stopy dyskontowe i odsetki od państwowych papierów wartościowych i od innych walorów osiągną nareszcie jakotaki poziom normalny? Otóż należy wierzyć, że istnieją. W przeważnej liczbie krajów bowiem s z k o d y wojenne zdołano już naprawić, a finanse i stosunki walutowe uporządkować. Nowopowstałe państwa wreszcie posiadają to, czego im potrzeba.

W I A D O M O Ś C I G O S P O D A R C Z E .

CHARLES GIDE O BIEŻĄCYCH KWESTJACH GOSPODARCZYCH.

"NEUE ZÜRICHER ZEITUNG" z 29 ub. m. zamieszcza wywiad ze znanym ekonomistą francuskim KAROLEM GIDE' M. Oto zasadnicze wywody uczonego:

Na pytanie, co sądzi o obecnym KRYZYSIE GOSPODARCZYM, GIDE odpowiedział co następuje:

Nie trzeba było bynajmniej być prorokiem, ażeby przewidzieć obecną depresję. Okresy bowiem hossy i baissy następują po sobie w stałym porządku. W ostatnich latach przeżyliśmy wprost e k s t r a w a g a n c k i wzrost walorów giełdowych, po którym musiała nastąpić reakcja. Była to prosta INFLACJA KAPITAŁU : zrezygnowano z odsetek i spekulowano na zyski z kapitału. Co zaś tyczy się cen, niezależnych jak walory giełdowe od czynników psychologicznych, to po dłu-

gim ruchu h o s s o w y m od chwili zawarcia pokoju, b a i s s a była tylko naturalnem n a s t ę p s t w e m warunków p r o d u k c j i. Niektórzy ekonomiści widzą w przybierającej r z a d k o ś c i z ł o t a przy- czyną w z r o s t u w a r t o ś c i pieniądza. GIDE atoli w t o n i e w i e r z y, ponieważ istnieje dziś tyle i n n y c h środków płatniczych, że wpływ złota stał się m i n i m a l n y. Jest bowiem rzeczą o b o j ę t n ą czy złoto leży w p i w n i c a c h B A N K Ó W B I L E T O W Y C H czy też znajduje się w k o p a l n i a c h albowiem odgrywa tylko rolę n o r m y w tworzeniu się w a r t o ś c i.

Obecny KRYZYS GOSPODARCZY ma prze- dewszystkiem także p r z y c z y n y p o l i t y c z n e. Mówi się wprawdzie bezustannie o s o l i d a r n o ś ć i narodów, jednak w p r a k t y c e nigdy jesz- cze nie byliśmy bardziej od niej o d d a l e n i. A N G L J A nie c h c e budować t u n e l u pod ka- nałem L A M A N C H E, co dowodzi, iż z a n y k a się nietyl- ko wobec F R A N C J I lecz wobec całej E U R O P Y. A M E R Y K A znowu otacza się w a ł e m c e l n y m. R O S J A i I P A L J A wreszcie udzielają swym obywatelom p a s p o r t ó w jedynie w m i s j a c h o f i c j a l n y c h.

Na pytanie co sądzi o k a r t e l a c h, GIDE odpowiedział :

Oczywiście, że są one l e p s z e od c e ł o c h r o n n y c h, ale r o z d z i a ł rynków i m o n o p o l i z a c j a stanowią ostatecz- nie tylko bardzo s p r y t n ą b r o Ń. Nie było bo- wiem jeszcze K A R T E L U, któryby dążył do - p o t a n i e n i a c e n, ich celem jest przeciwnie utrzymywanie w y s o k i c h c e n przez eliminowanie konkurencji oraz przeskokowanie b a r j e r c e l n y c h przez usadowienie się w o b o z i e p r z e c i w n i k a.

.....

